

Soudce mě mile překvapil

S Petrem Placákem o identifikaci estébáků, soudech a o tom, že lidé jsou nepoučitelní

ADAM HRADILEK

V roce 1989 byl Petr Placák surově zbit čtveřicí estébáků. Ihned na ně podal trestní oznámení, socialistická justice žádný trestný čin neodhalila. Po změně režimu podal Placák další trestní oznámení na stejné osoby, ani tentokrát neuspěl. V roce 2007 podal třetí oznámení, které nakonec vedlo k odsouzení obžalovaných.

U soudu bylo podstatné, že řada svědků bývalé členy StB dobře znala. Jak se vám před revolucí dařilo tyto lidi identifikovat? Jakým způsobem jste získávali jejich jména a přezdívky?

Snaha identifikovat estebáky, s kterými člověk přišel do styku, byl jeden ze způsobů obrany lidí v disentu. Vždy, když někde estébáci zasáhli nebo když byl někdo u výslechu, konzultovala se tato nová zkušenost s ostatními – jak kdo vypadal, jak se choval, jak se podepsal atd. Postupem času se takovýmto způsobem podařilo identifikovat celou řadu estébáků. Některé jsme znali pod pravými jmény už před listopadem a ostatní minimálně podle přezdivek.

Někdy se při výslechu ohlásili jménem do telefonu, někdo z kolegů je oslovil jejich jménem, někdy byli podepsaní na protokolu. Šlo často o jejich nedůslednost nebo podřeknutí. Ovšem svědčili i v některých procesech pod svými pravými jmény a hodnostmi.

Dalším důležitým momentem, který přispěl k odsouzení obžalovaných, byla skutečnost, že jste podal trestní oznámení již před rokem 1989, krátce po napadení. Bránit se napadení ze strany Veřejné bezpečnosti či StB byla poměrně ojedinělá věc. V jednom z rozhovorů jste zmínil, že se lidé báli tyto případy hlásit s tím, že

vzápětí byli obviněni z napadení veřejného činitele...

Takových případů byla celá řada. Například Rudolf Battěk, kterého napadl policista. Bránil se a následně byl obžalován právě z útoku na veřejného činitele. Nebo třeba Stanislav Pitaš, podobně i Standa Devátý. To byly desítky, možná stovky případů.

Jak jste trestní oznámení podal?

Napsal jsem ho 23. června na stroji, podepsal a poslal jsem to Inspekci ministra vnitra a dalším institucím.

Za jak dlouho a jakým způsobem Inspekce zareagovala?

Paradoxně zareagovali mnohem rychleji, než když jsem podával trestní oznámení po listopadu 1989, kdy se mi vyšetřovatelé z ÚDV ozvali asi až po roce. Inspekce ministra vnitra se mi ohlásila zhruba za týden. Skutečně to vyšetřovala, respektive dělala, že to vyšetřuje – všichni moc dobře věděli, že žádný estébák v té době za zbití disidenta za mříže nepůjde. Dokonce vyslechla dotyčné příslušníky StB. K případu mě vyslyšel chlapík, který se představil jako major Futera. Ptal se na různé detaily. Popsal jsem mu, co se stalo. Nakonec mi ovšem poslali takový elaborát, že trestný čin nebyl prokázán – pochopitelně.

PETR PLACÁK (8. 1. 1964 v Praze)

- spisovatel a publicista
- v období normalizace publikoval články v samizdatových časopisech
- byl zakladatelem a vůdčí osobností nezávislého hnutí České děti
- v roce 1987 vydal v samizdatu novelu *Medorek*
- po roce 1989 publikoval knižně řadu básní a povídek
- v devadesátých letech vystudoval historii na FF UK
- je šéfredaktorem revue *Babylon*
- provozuje sportovně-literární areál U Buddyho

Jak se k vám po dobu vyšetřování chovali?

Korektně, zdrželi se jakýchkoli komentářů.

Jakým způsobem probíhalo vyšetřování případu, když jste podal druhé trestní oznámení v roce 1990?

To bylo na Vojenské obvodové prokuratuře. Pozvali si mě několikrát. Dokonce se mnou jeli na místo činu, kde probíhala rekonstrukce události. Dělali, že případ vyšetřují, ale byli to stále jejich lidi, takže to celé spadlo pod stůl – vojenskou prokuraturu nový režim zdědil sakumprásk z komunistu, včetně řadových zaměstnanců

III. správy StB. Nepřicházelo vůbec v úvahu, že by své soudruhy dohnali k soudu. Trestní oznámení tak šlo do ztracena. Dokonce mi nikdy neposlali ani nějakou zprávu o průběhu či výsledku vyšetřování. Když pak vojenskou prokuraturu zrušili, spis se „ztratil“.

Co bylo vlastně dalším impulsem, abyste podal třetí oznámení?

Vydání knihy *Fízl* – řekl jsem si, že proces by mohl být takový dobrý závěr knihy, ve které právě tento případ popisují, mimo jiné.

Řada lidí viní Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu z neschopnosti dotáhnout více podobných případů k soudu. Sdílíte tento názor?

Vím, jak je složitá práce ÚDV a že není možné na ně svalovat vinu za vše, co se nepodařilo. Ale když jsem například jejich prostřednictvím podal žalobu, jeden vyšetřovatel z ÚDV, starší člověk, bývalý politický vězeň z padesátých let, mě přesvědčoval, ať to nedělám, že to nemá smysl, že to nemůže vyjít. Jako kdyby to byl jejich advokát. Vůbec jsem nechápal, proč mi to ten člověk říká – snad že jim přidělávám práci? Když se ani rok po podání trestního oznámení nic nedělo, napsal jsem do novin naštvaný článek. Teprve pak se tím začali vážně zabývat.

Kdy jste v průběhu posledního vyšetřování získal pocit, že byste se mohl dočkat spravedlnosti?

V průběhu devadesátých let to byla sisyfovská práce. Podal jsem asi deset různých trestních oznámení, ale tehdy byla justice stále v pevném komunistickém zajetí. A pokud nebyl politický zájem nějaký případ vyšetřit, podobně jako zásah ze 17. listopadu, tak se nestalo nic. Ten zlom přišel přibližně o deset let později, kdy se částečně obměnila generace soudců a na prokuratury přišli noví, minulostí nezatížení lidé.

Petr Placák s Karlem Schwarzenbergem v roce 1988 před soudem s I. M. Jirousem v Jihlavě, na pouti v Želivu v roce 1989 a na vzpomínkové akci Českých dětí 21. března 1989 u památníku štábního kapitána Václava Morávka v Praze 6

Foto: Přemysl Fialka, Adam Hradílek a archiv Petra Placáka

Soud měl velký význam pro řadu lidí, kteří byli pronásledováni podobně jako vy – ocenili, že se vám některé jejich pronásledovatele podařilo dovést před soud. Jaký ohlas to mělo u ostatních estébáků? Přišel je někdo z jejich bývalých kolegů k soudu podpořit?

Pokud vím, tak se tam objevil jen jeden – Otík Svoboda, což byl takový pověstný estébácký rváč. Někteří lidé jej u soudu poznali a před soudní budovou z toho vznikla menší šarvátka – myslím, že jenom slovní.

Jaké jste měl pocity po vynesení rozsudku?

Příjemné, užíval jsem si to. Mile mě překvapil soudce, který se rozhodoval na základě věrohodnosti či nevěrohodnosti svědků. Bral v úvahu, jaký byl tenkrát režim, kdo na které straně stál, pravděpodobnost toho, co se mohlo a nemohlo v té době odehrát – celkový kontext té doby, což takoví ti pozitivisticky ladění soudci ještě z dob minulých vždy odmítali, nejen u nás, ale stejně třeba v Německu, když šlo o stíhání nacistických zločinců.

Také jsem si myslel, že po těch letech je to už jen takový můj soukromý boj, že už to nikoho moc nezajímá, a byl jsem mile překvapen, že soud měl velkou odezvu. Dostal jsem stovky vzkazů od lidí, které potěšila zpráva, že se podařilo dosáhnout důležitých vyrovnání s minulostí.

Našli se lidé, kteří vaši snahu kritizovali? Nařkl vás někdo třeba ze „zarytého antikomunismu“?

Občas jsem se s tím setkal, ale po tom úspěšném rozsudku to utichlo.

Podobné pojmy jsou v politické debatě slyšet stále častěji. Někteří lidé neváhají dávat antikomunismu pejorativní nádechy. Jak vnímáte tento vývoj?

Výše uvedené tvrdí právě ti lidé, kteří jsou ideologicky omezení. Antikomunismus by měl být integrální

Petr Placák během rozhovoru, 2012

Foto: Zuzana Michálková

součástí demokratického evropského občanství. Francouzský filozof André Glucksmann tvrdí, že identita dnešní Evropy stojí na třech pilířích – antikolonialismu, antinacismu a antikomunismu. Souhlasím s ním, i když jsem přesvědčený, že evropská identita by se mohla doplnit i o pozitivní vymezení.

Proč si myslíte, že je důležité pohnat pachatele komunistických zločinů i po desítkách let k odpovědnosti?

Protože lidé jsou nepoučitelní. Recidiva je neustále možná. Všechny průšvihy, které přivedly k moci nacismus nebo komunismus, dále žijí pod povrchem současné společnosti. Tolik vzývaný liberalismus je ve skutečnosti jenom slupka, pod kterou dřímá nacionalismus i levicový extremismus. Stačí nějaká sociální krize a máme to tady se vším všudy znovu. Třeba se to bude jinak jmenovat, bude to používat jiná hesla, ale podstata bude stejná.

Závěrečná řeč Petra Placáka

V úterý 15. května 2012 proběhlo u Obvodního soudu pro Prahu 7 hlavní líčení se třemi bývalými příslušníky StB Antonínem Prchalem, Ladislavem Irovským a Petrem Vrbickým. Všechny tři obžaloba vinila z fyzického a psychického týrání Petra Placáka po skončení ekologické demonstrace v červnu 1989. Po závěrečných slovech obžaloby uložil soudce Alexandr Malý nepodmíněné tresty odnětí svobody Antonínu Prchalovi (18 měsíců) a Ladislavu Irovskému (12 měsíců). Petru Vrbickému vyměřil dvouletý trest podmíněně odložený na tři roky. Přestože rozsudek není pravomocný a odsouzení proti němu podali odvolání, byl zajisté zadostiučiněním pro Petra Placáka, který se snažil své trýznitele přivést k spravedlnosti již třiatdvacet let. Celý případ popsals v závěrečné řeči, kterou zde předkládáme.

Vážený soude,
dovolil bych si na závěr připomenout dobové souvislosti tohoto případu, které jsou sice více méně známé, ale přesto bych byl rád, kdyby u tohoto soudu zazněly.

Za minulého režimu jsem se pohyboval v pražském nezávislém prostředí, které bylo zaměřeno kulturně. Chtěl bych zde zdůraznit, že já a mí přátelé jsme nebyli žádní profesionální antikomunisté ani rebelové z povolání. To, o co nám tehdy šlo, bylo, abychom si mohli žít po svém – vydávat si vlastní časopisy a knihy, pořádat vlastní výstavy nebo poslouchat hudbu, která se nám líbí, a co se týká režimu, ten nám byl více méně ukradený. Byl to ale právě režim, kdo na nás zaútočil a kriminalizoval aktivity, které byly ve své podstatě apolitické, jenom proto, že se děly mimo rámec předem schváleného. Byla to právě až tato paranoická reakce režimu na vše, co se vymykalo oficiálnímu ideologickému dohledu, která nás přinutila k tomu, abychom se začali aktivně brát za občanská práva.

Tak vznikla i iniciativa České děti, jejíž programové prohlášení bylo do jisté míry metapolitické, chceme-li literární, ale její aktivity politické pochopitelně byly. České děti, jichž jsem byl mluvčí, především pořádaly a spolupořádaly v Praze v letech 1988 a 1989 protestní shromáždění.

Ačkoli právo na shromažďování jakož i svobodu projevu zaručovala

i tehdejší komunistická ústava, organizátoři a účastníci demonstrací, které odstartoval 21. srpen 1988 – dvacáté výročí okupace Československa – se od počátku stali cílem nevybíravých útoků ze strany státní moci. Během druhé poloviny roku 1988 se na pražské správě Statní bezpečnosti utvořila skupina zdivočelých operativců, kteří nad rámec svých tehdejších nemalých pravomocí zastrašovali, unášeli a fyzicky napadali lidi jenom proto, že se odvážili chovat jako občané, jejichž práva jsou ústavně zajištěna. Tito důstojníci StB tak nejednali jako jednotlivci, ale jako skupina – vlčí smečka, jejíž členové vždy útočí v kolektivu, a podle mne by je šlo označit za svého druhu trestné či teroristické komando. Cíl byl zřejmý: pomocí psychického nátlaku a fyzického násilí zastrašit organizátory a účastníky protestních shromáždění a odradit je tak od dalších protestů.

Co se týká Českých dětí, nervozita StB byla o to větší, že jsme – na rozdíl od starší opoziční generace kolem Charty 77 – důsledně dodržovali konspiraci: nevytvářeli jsme žádné struktury, které by šly infiltrovat, nepořádali jsme ani nějaké sáhodlouhé porady, které by šly odposlechnout, a Státní bezpečnosti se ani nepodařilo získat v našich řadách nějakého významného donašeče. Přitom vedení vnitra, respektive stranické vedení, na pražskou správu StB tlačilo, aby demonstrace v Praze potlačila.

Major Prchal, šéf oddělení pražské StB, které mělo na starosti tzv. nezávislou mládež, na to šel tím nejprimitivnějším způsobem – pomocí pěstí, nadávek a vyhrožování. Klasický v tomto směru byl „výslech“ druhého dne po inkriminovaném „výletu“ na Křivoklát, kdy po nové sérii výhrůžek položil Prchal přede mě prázdný list papíru s tím, že napíšu, co České děti chystají za akce, nebo to se mnou „vyřídí“ jednou provždy. Tak to ovšem chodilo na Gestapu nebo za Antonína Prchala staršího v 50. letech. Naštěstí se psal rok 1989. Ačkoli jsem to odmítl a bylo mně opětovně vyhrožováno fyzickou likvidací a majorem Prchalem jsem byl znovu fyzicky napaden, odešel jsem posléze po svých.

Dnes obžalovaní o ničem nevědí, nikde nebyli a já si to prý celé vymyslel. Obhájkyň pana Irovského tvrdí, že jsem obvinění zkonstruoval s pomocí materiálů, které se mi prý dostaly do ruky, když jsem pracoval v ÚDV.

Argumenty obhajoby jsou vskutku pozoruhodné. V červnu 1989, tedy ještě za minulého režimu, jsem tak zřejmě podával trestní oznámení na jakési virtuální příslušníky StB nejen coby jasnovidec, který věděl, že za půl roku komunistický režim padne, ale také s vědomím, že až budu za pět let pracovat v ÚDV, tak si ke svému trestnímu oznámení nějaké estébáky libovolně dohledám v archivu. To je absurdní a směšné.

Petr Placák čte svou závěrečnou řeč

Foto: archiv Petra Placáka

Podle jakého záhadného klíče bych si měl vybrat ze stotisícové armády příslušníků SNB, Lidových milicí, nejrůznějších donašečů, funkcionářů KSČ a dalších reprezentantů režimu zrovna jakési čtyři chuděry z pražské StB, kteří za nic nemohou a nikdy nikomu nezkřivili vlas na hlavě? Navíc, když obžalovaní shodně tvrdí, že mě neznali, nikdy se se mnou nesetkali a o mé osobě se snad doslechli až z novin po listopadu 89? Pravda je, že soukromě, pracovně či jinak jsem s obžalovanými neměl nikdy co do činění – s výjimkou doby před Listopadem, kdy coby příslušníci StB zasahovali proti účastníkům pokojných protirežimních protestů. Vyjma případu, který je předmětem tohoto soudu, žádné osobní či jiné důvody ke stíhání dotyčných pánů nemám.

To je ale jen na okraj. Podstatné je, že na všechny čtyři důstojníky StB jsem podal trestní oznámení nepro-

dleně po celém incidentu. Je zcela vyloučené, aby někdo za komunistického režimu obvinil příslušníky StB z činů, které ve skutečnosti nespáchali, aniž by dotyčný byl okamžitě trestně stíhán z útoku na veřejného činitele. Riziku trestního stíhání se člověk vystavoval i v případě, stěžoval-li si oprávněně. Že jsem tomuto osudu ušel, vděčím podle mne tomu, že případ byl ihned medializován, VONS a VIA o věci vydaly zprávu a o případu referovala i zahraniční média, Svobodná Evropa a Hlas Ameriky.

Ovšem i po listopadu 89 jsem podal trestní oznámení na všechny čtyři příslušníky StB už tři roky předtím, než jsem dělal na ÚDV. Nebylo to tedy tak, jak se snaží naznačit obhájkyňe Ladislava Irovského, že jsem snad na ÚDV shromáždil v archivech nějaké indicie, a teprve pak jsem na ně podal trestní oznámení. Jejich informace jsou vůbec mylné. V *Necenzurovaných novinách* jsem nikdy nepracoval, jak

tvrdila, a na ÚDV jsem nedělal léta, ale něco přes rok.

Před komunistickou Inspekcí MV obžalovaní uváděli, že mě ve Stromovce zadrželi a následně mě pak vysadili u Písecké brány: pochopitelně že mému zadržení byla přítomna řada svědků. Dnes tvrdí, že tam vůbec nebyli, nebo dokonce, že v inkriminovanou dobu byli na dovolené u přátel v SSSR! Ovšemže, jak jinak. Doufám jen, že dača, na které se údajně manželé Prchalovi rekreovali, byla alespoň konspirativní vila KGB vybavená knihou příjezdů a odjezdů.

Obžalovaní se spoléhají na to, že dnes – po více jak dvaceti letech, které od události uplynuly – si je svědci již nedokáží přesně vybavit. Jenže zásah proti shromáždění ve Stromovce nebyla jednorázová akce této skupiny důstojníků pražské StB, kteří snad měli zrovna špatný den a ujely jim nervy. Obžalovaní byli příslušníky StB, kteří napadali lidi permanentně

během nejrůznějších veřejných akcí koncem 80. let a špatné zkušenosti s nimi měly desítky, možná stovky lidí, z nichž mnozí si je dodnes pamatují.

Jedna z mála obran nezávislých aktivistů proti zvláštnímu příslušníkovi StB spočívala ve snaze všechny zasahující příslušníky StB identifikovat. Informace o jednotlivých estébácích, ať už jsme je znali jen podle vizáže, přezdívky nebo i podle pravých jmen, se v opozičním prostředí pravidelně předávaly. Mj. sloužily jako podklad k psaní zpráv VONS, který monitoroval porušování zákonnosti v tehdejší ČSSR, stížnosti apod. Řada příslušníků StB byla velmi dobře známa i desítkám či stovkám aktivistů, kteří se pravidelně zúčastňovali protestních shromáždění.

V srpnu 1988 byl komandem StB pod vedením Reného Špringera, který se už bohužel tohoto soudu nedožil, napaden člen NMS Jan Chudomel, estébáci mu vstříkli do očí slzný plyn, povalili ho na zem, zkopali ho a v uzavřeném prostoru auta ho odvezli na Ruzyň. 30. srpna 1989 byl důstojníkem StB pod vedením Antonína Prchala napaden a zbit mluvčí Mírového klubu Johna Lennona Stanislav Penc, když mu předtím na Karlově mostě ti samí estébáci vyhrožovali, že ho shodí do Vltavy. 15. listopadu 1989 byl opět Antonínem Prchalem na ekologické demonstraci napaden a zbit Kamil M. Černý. Dochovalo se i několik videonahrávek, na kterých je Prchal zachycen, jak bije demonstranty.

Osobně jsem Antonína Prchala poprvé zaregistroval v září 1988 na shromáždění, které pořádaly České děti společně s Nezávislým mírovým sdružením u pomníku sv. Václava na Václavském náměstí. Na shromáždění „u koně“ o měsíc později byl Prchal zase a jako vždy patřil k neaktivnějším tajným. Když jeho nadřízený major Šípek zavelel, Placáky berte všechny (na shromáždění byl i bratr a otec), vrhl se Prchal iniciativně na bratra, přičemž ho surově kopl do holeně. Mimochodem, major Šípek byl po listopadu právě za bití demonstrantů odsouzen.

V červnu 1989, kdy se konala inkriminovaná demonstrace ve Stromovce, byli všichni obžalovaní – snad s výjimkou pana Vrbického, který byl u StB nový – v opozičním prostředí velmi dobře známi. Svědkové obžaloby, kteří je identifikovali, patřili k aktivním členům nezávislých aktivit, kteří se s uvedenými estébáky setkávali opakovaně.

Co se týká mě, všechny čtyři důstojníky StB, kteří mě 21. června 1989 zadrželi na demonstraci v Královské oboře a s kterými jsem byl onen den a den následující nucen strávit řadu ponižujících hodin, jsem poznal naprosto bezpečně. V přípravném řízení jsem je identifikoval bez sebemenší pochybnosti.

Na výše uvedeném nic nezmění ani určité nesrovnalosti v detailech ve výpovědích svědků obžaloby, které ovšem jen dokazují, že jsem se s nimi na ničem nedomlouval. V této souvislosti se musím ohradit proti nehoráznému osočení svědkyně obhajoby Prchalové, která mě ústy obhájce obvinila, že jsem prý na chodbě soudu ovlivňoval svědky. Oni údajní svědci byli ovšem pracovníci redakce ČT, kteří se mě ptali, kdo je kdo, v rámci své reportáže.

Drzost je to o to větší, že tato osoba, ač vázána přísahou, evidentně nevyovídala před tímto soudem pravdu. Konzultoval jsem údajnou dovolenou manželů Prchalových v inkriminované době v SSSR s několika badateli, kteří se léta profesně zabývají represivními složkami minulého režimu, včetně fungování a organizace StB, a nezávisle na sobě všichni shodně vyloučili, že by mohl zaměstnanec kontrarozvědky jet na soukromou dovolenou do zahraničí, aniž by podal písemnou žádost nadřízenému, aniž by byla žádost písemně vyřízena a aniž by byla dovolená zaznamenána v osobním spisu příslušníka tajné složky MV, který fungoval v režimu přísného utajení. V inkriminovanou dobu neježen nebyla pí Prchalová na soukromé dovolené v SSSR se svým manželem, ale ona tam nebyla ani sama. Podle mne se svědkyně Prchalová dopustila trestného činu krivého svědectví.

Obhájkyňe pana Irovského mě obvinila, že jsem si na jejího mandanta vzpomněl dodatečně a přiřadil ho k obžalovaným ex post. To pochopitelně není pravda. Už v prvním podání ještě před listopadem 1989 jsem uvedl, že mě unesli čtyři příslušníci StB. Stejně tak jsem to uvedl v novém trestním oznámení v roce 1990 i v roce 2007. Není mojí vinou, že paní vyšetřovatelka, která měla věc na starosti, se jaksí nedopočítala – já jsem vyšetřovací spis nečetl a kromě podání trestního oznámení jsem nic dalšího v tomto směru neinicioval. Na to, že estébáci nebyli tři, ale čtyři, vyšetřovatelku upozornil pan státní žalobce.

Obhájce Antonína Prchala tvrdí, že rekognice je neplatná, protože ji prý již jednou provedla vojenská prokuratura. Mohu se zeptat, odkud to pan obhájce ví? „Vyšetřování“ případu ze strany VOP byla totální blamáž, kdy mi prokuratura nebyla po roce schopna zaslat ani oznámení o zahájení trestního stíhání. Ovšem nebylo to jen v tomto případě, kdy se VOP snažila celou věc zamést pod koberec. Vojenskou prokuraturu zdědil demokratický režim celou z doby komunismu, a to včetně kádrových pracovníků III. správy StB, tzv. vojenské kontrarozvědky. Bylo jasné, že tito lidé budou své bývalé kolegy krýt. To mimo jiné potvrzuje i fakt, že když byla vojenská prokuratura zrušena, spis „zmizel“. Když se dnes pan obhájce na něj odvolává, znamená to snad, že má tento ukradený spis doma?

Důstojníci StB skládali přísahu, že budou vždy rozhodně bojovat proti nepřátelům své vlasti, nepřátelům Sovětského svazu i ostatních socialistických zemí, a slibovali, že jsou připraveni vynaložit všechny své schopnosti a nasadit i život v boji za zájmy Československé socialistické republiky, za vítězství míru a komunismu. Proč svým slibům nedostojí, proč lžou?

Dovedu pochopit, že někdo sloužil komunistickému režimu, ať už z prospěchu nebo z ideového přesvědčení. Člověk může krást a podvádět, je to jen a jen jeho volba, ale musí být pak také připraven nést za to důsledky. Když jsme se s přáteli před listopadem 1989

Obžalovaní Ladislav Irovský a Antonín Prchal

Foto: Petr Blažek, archiv Petra Placáka

zasazovali za svobodu projevu, shromažďování nebo za propuštění politických vězňů, dělali jsme to s vědomím, že můžeme být kdykoliv zavřeni.

Tito pánové si hráli na bohy, kterým je vše dovoleno, beztrestně uráželi a ponižovali druhé, tykali o třicet let starším univerzitním profesorům, napadali občany, kteří se domáhali svých práv, narušovali jejich soukromí, pronásledovali jejich rodinné příslušníky, otravovali je ve školách i na pracovištích, určovali osudy mnoha lidí, a když přijde účtování, nechtějí nést sebemenší odpovědnost, vykrucejí se jako poslední uličníci. To je vskutku ubohé, trapné a zbabělé.

Zbabělci, kteří nejsou schopni do stát své přísaze, povolání ani svým činům, byli nejen čtyři vypracovaní svalovci na jednoho - mlátili mě navíc s vědomím toho, že se nemůžu nijak bránit, protože tehdy stačilo do estébáka jen trochu strčit a sám napadený byl okamžitě obviněn z útoku na veřejného činitele. Zatímco člověk nesl svou kůži na trh sám, nanejvýš s vědomím toho, že se jeho přátelé budou s ním solidarizovat, příslušníci StB do vás bez zábran mlátili jako součást ohromné státní mašinérie, která nezákonné jednání příslušníků StB kryla nebo je tolerovala. Nejednudi-

vější jednání, na hranici sadismu nebo i za ní, ovšem podle mne bylo to, když Antonín Prchal spolu s dalším estébákem vyvezli členku Českých dětí, osmnáctiletou Janu Miklušákovou, která zde také vypovídala, do polí za Prahu, kde ji přinutili, aby se postavila zády k nim, a cvakali pak za ní uzávěry pistolí.

Navzdory tomu, co jsem zde řekl, stačila ze strany obžalovaných omluva a trestní oznámení bych na ně znovu už nepodával. Pánové na to měli dvacet let a neučinili tak - něco takového je ani nenapadlo a vlastně je ani napadnout nemohlo, protože neprošli ani tou minimální sebereflexí. Jsou to ti samí lidé, kteří před listopadem 89 naplno a s chutí zneužívali své výsostné postavení důstojníků tajné policejní policie, a kdyby se režim znovu změnil, s vervou by se vrátili na své ztracené posty. Proto je dnešní soudní líčení stejně aktuální, jako by bylo před dvaceti lety. S odstupem doby, kdy se na věc můžeme podívat z nadhledu, bych řekl, že je dokonce ještě aktuálnější.

Tento nezávislý soud nabídl obžalovaným možnost přijmout trest a stát se tak plnohodnotnými občany svobodné společnosti, z které sami dnes profitují - pan Prchal je advokát

a vlastní bezpečnostní agenturu. Obžalovaní, věrní své minulosti důstojníků StB, nabídku stát se svobodnými občany, kteří jsou za své jednání plně odpovědní, odmítli. Jsou to stále estébáci, nesvéprávní služebníci zločinného režimu a tak je na ně také třeba pohlížet.

Tento soud neberu jako osobní při s nějakými čtyřmi příslušníky StB, kteří měli tu smůlu, že se proti nim zachovala slušná řádka svědectví, byť třeba nepřímých. Beru jej jako součást našeho vyrovnávání se s totalitní minulostí, jako soud s organizací, která má na svědomí stovky zavražděných a umučených, desetitisíce a statisíce zničených osudů, rozvrácených rodin, vyštvaní statisíců talentovaných lidí ze země, jako soud s organizací, která ve společnosti po dlouhá desetiletí udržovala atmosféru strachu, dusící jakoukoli lidskou kreativitu, která na pokyn KSČ vedla tzv. třídní boj, de facto jednostranně vedenou občanskou válku proti celým vrstvám obyvatelstva, které neměly podle komunistické ideologie právo na existenci. Fakt, že dnes odmítají nést za své jednání odpovědnost, je jen potvrzení výše uvedeného. Děkuji.

Petr Placák,
15. května 2012